

ภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านตามการรับรู้และตามความคาดหวังของ
ประชาชนในพื้นที่อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

จินัชญา วงศ์ชมภู

รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ธันวาคม 2554

b00251596

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

ภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านตามการรับรู้และตามความคาดหวังของ
ประชาชนในพื้นที่อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

จินัชนา วงศ์ชมภู

การค้นคว้าแบบอิสระนี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

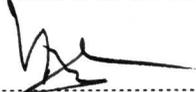
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ธันวาคม 2554

ภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านตามการรับรู้และตามความคาดหวังของ
ประชาชนในพื้นที่อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

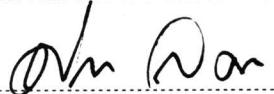
จินัชญา วงศ์ชมภู

การค้นคว้าแบบอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

 ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์ไพรัช ตระการศิรินนท์

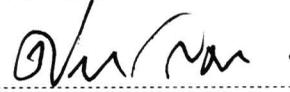
 กรรมการ

รองศาสตราจารย์ศิริพงษ์ ลดาวัลย์ ณ อยุธยา

 กรรมการ

รองศาสตราจารย์สมศักดิ์ เกี้ยวกิ่งแก้ว

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ศิริพงษ์ ลดาวัลย์ ณ อยุธยา

22 ธันวาคม 2554

©ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจากประธานกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ กรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระที่ให้คำแนะนำและตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆด้วยความเอาใจใส่ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ในสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ทุกท่านที่ได้อบรมวิชาความรู้ตลอดจนการให้คำปรึกษาเป็นอย่างดีและขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยพร้อมทั้งให้คำแนะนำ ตรวจสอบข้อบกพร่องของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณนักศึกษาปริญญาโทรวมทั้งเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆในสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ทุกท่านที่สนับสนุนช่วยเหลือและให้กำลังใจในการเรียนด้วยดีเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ ที่ปลูกฝังและให้การสนับสนุนให้ผู้ศึกษาเห็นความสำคัญของการศึกษา ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการค้นคว้าแบบอิสระนี้จะเป็นประโยชน์กับผู้ที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

จินัชญา วงศ์ชมภู

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านตามการรับรู้และตามความคาดหวังของประชาชนในพื้นที่อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นางจินชญา วงศ์ชมภู

ปริญญา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ศิริพงษ์ ลดาวัลย์ ณ อุบลราชธานี

บทคัดย่อ

247217

การศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านตามการรับรู้และตามความคาดหวังของประชาชนในพื้นที่อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านตามการรับรู้และความคาดหวัง ของประชาชน 2) ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้านตามการรับรู้ของประชาชน และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยนี้คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่มีภูมิลำเนาอาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอสันป่าตอง จำนวน 28,906 ครัวเรือน โดยใช้ตัวแทนครัวเรือนละ 1 ราย

ผลการศึกษาพบว่า

1. ภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ที่ปรากฏตามความเป็นจริงหรือตามการรับรู้ของประชาชน ที่เห็นว่าภาวะผู้นำของกลุ่มตัวอย่างได้เท่าภาวะผู้นำที่ประชาชนคาดหวังอย่างมีนัยสำคัญ โดยกลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังอย่างมากให้ผู้นำใช้อำนาจตามกฎหมาย ใช้อำนาจตามประเพณีนิยมค่อนข้างมาก และใช้อำนาจบารมีพอสมควร ด้านคุณลักษณะความเป็นผู้นำกลุ่มตัวอย่างคาดหวังอย่างมาก แต่ตามการรับรู้ของประชาชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีคุณลักษณะการเป็นผู้นำในระดับปานกลางหรือพอสมควรเท่านั้น

2. ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศ ด้านอายุและด้านการศึกษาของประชาชนไม่มีผลต่อการรับรู้ภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

3. กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อผลการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของ กำนันและผู้ใหญ่บ้านในอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในระดับปานกลาง โดยพอใจด้านการใช้อำนาจหน้าที่ปกครองราษฎร เช่น การรู้จักคุ้นเคยสภาพพื้นที่ และรู้ปัญหาท้องถิ่นมากที่สุด

Independent Study Title Leadership of the Sub-district and Village Headman
According to the Perception and Expectations of
People in Sanpatong District, Chiang Mai Province

Author Mrs.Jinatchaya Wongchompu

Degree Master of Public Administration

Independent Study Advisor
Associate Professor Siripong Ladavalya Na Ayuthya

ABSTRACT

247217

This study on leadership of Sub-district and Village Headmen according to the perception and expectations of the people in Sanpatong District, Chiang Mai Province had the objectives of 1) studying the leadership of Subdistrict and Village Headmen according to the peoples' perception and expectations; 2) finding out the factors that affected the opinions towards the leadership of Subdistrict and Village Headmen according to the people's perception and expectations and 3) studying the satisfaction of people towards the work of the Subdistrict and Village Headmen in Sanpatong District, Chiang Mai province. The sample population of the study were people age 18 and above who lived in Sanpatong District from a total of 28,906 households , with sampling from one person per household.

The study found that:

1. The sample population's perception of the leadership of the Subdistrict and Village Headmen in Sanpatong District, Chiang Mai province was significantly equal to that of the people's expectation. The sample group's expectations of their leaders with regard to their legal power was at a high level and their perception of the exercise of their power in the conventional manner was at a fairly high level while of the use of personal power was perceived to be at a moderate level. Concerning the qualities of leadership, the expectations of the sample population

were at a high level. However, the people's perception of the Sub-district and Village Headmen's leadership was at a moderate or fairly low level.

2. The personal factors, gender, age and education of the people did not affect their perception of the leadership of the Subdistrict and Village Headmen in the District.

3. The sample group was moderately satisfied with the work of the Subdistrict and Village Headmen under their assigned authority and were most satisfied with the use of their administrative authority in such aspects as familiarity with the area and realizing the local problems.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	5
1.3 สมมุติฐานการศึกษา	5
1.4 ขอบเขตการศึกษาวิจัย	5
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
1.6 นิยามศัพท์ทั่วไป	6
1.7 นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ	7
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
2.1 แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ	9
2.2 ทฤษฎีความคาดหวัง	14
2.3 อำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านตามพระราชบัญญัติ ลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457	19
2.4 อำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านตามกฎหมายและระเบียบอื่นๆ	25
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	33
2.4 กรอบแนวคิดในการศึกษา	37
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	38
3.1 แหล่งข้อมูล	38
3.2 ประชากรเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่าง	38
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	44

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.4 การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม	45
3.5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	46
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	46
3.7 การทดสอบสมมติฐาน	
บทที่ 4 ผลการศึกษา	47
4.1 ข้อมูลทั่วไป	47
4.2 ภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตามการรับรู้และตามความ คาดหวังของประชาชนในพื้นที่อำเภอสันป่าตอง จังหวัด เชียงใหม่	52
4.3 ความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	64
4.4 การทดสอบสมมติฐาน	71
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	78
5.1 สรุปผลการศึกษา	78
5.2 การอภิปรายผล	84
5.3 ข้อเสนอแนะ	93
บรรณานุกรม	95
ภาคผนวก	98
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	
ประวัติผู้เขียน	110

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
4.1	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ	47
4.2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ	48
4.3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพสมรส	48
4.4	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา	49
4.5	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ	49
4.6	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่	50
4.7	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภูมิถิ่นานาหรือพักอาศัย	50
4.8	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตามการรับรู้และตามความคาดหวังของประชาชนในพื้นที่อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่	52
4.9	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	64
4.10	แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการรับรู้กับความคาดหวังของประชาชนเกี่ยวกับภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ โดยสถิติทดสอบ T – test paire	71
4.11	แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการรับรู้ภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามเพศ โดยสถิติทดสอบ T – test	73
4.12	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) การรับรู้ภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามอายุ	74
4.13	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) การรับรู้ภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามการศึกษา	75
4.14	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการเปรียบเทียบค่าสถิติ (T-value) ของความพึงพอใจต่อผลการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในพื้นที่อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่	76